

meerderheid aangenomen, maar de particuliere synode van Zeeland had gemeend hiervan te moeten afzien, daar anders de indruk kon worden gewekt, dat vele leden in Zeeland met Oxford sympathiseerden.⁹³ Een indruk die misschien juist was: het aantal Zeeuwse burgemeesters op de burgemeestersdag van 14 mei 1937 was opmerkelijk groot geweest.⁹⁴

Commissie VI van de synode stelde in haar voorbereidend advies vast dat volgens Oxford het werk van de Geest door het persoonlijke getuigenis moest gebeuren en dat het maken van bekeerlingen centraal bij haar stond. Men had geen oog voor de betekenis van de kerk van Gods Verbond, van de ambtelijke bediening van het Woord, de sacramenten en het evangelie aan iedereen. Het werk van de Geest werd losgemaakt van het Woord. Dit gebeurde ook ten aanzien van de stille tijd. De Groepsbeweging wilde binnen de kerk door veranderde mensen nieuw leven wekken en daarbuiten de strijd tegen de wereld aanbinden. Hoewel velen van de Pinkstermeetings in 1937 hadden geleerd, meende een kleine groep, aldus de commissie, vanwege de evangelisatie actief aan de Buchman-beweging te kunnen deelnemen. Op principiële gronden moest dit echter worden ontraden.⁹⁵ Een grotere groep staarde zich blind op de gewaande resultaten. De commissie achtte het anderzijds niet uitgesloten dat deze beweging een middel in Gods hand kon zijn om sommigen tot waarachtig geloof te brengen. Ondanks deesignaleerde gevaren leek een synode uitspraak niet gewenst, omdat dit de zaak teveel gewicht zou geven. Tenslotte gaf de nieuwe benaming voldoende het humanistisch karakter van de beweging aan.

Een tweede bezwaarschrift was afkomstig van een in Nederland verblijvend gemeentelid van Semarang, de zendingsarts dr. C. van Proosdij. In Nederlands-Indië had Oxford ook de nodige aantrekkingskracht. Naast zorgen over enige andere zaken was Van Proosdij het meest verontrust over de deelname van zijn predikant, J.H. Sillevius Smitt, en een aantal van de kerkeraadsleden aan de Oxford-beweging. Predikant en scriba waren namelijk voorzitter en secretaris van de plaatselijke afdeling. Zodoende was er sinds 1932 binnen de gemeente een toenemende

93. Gemeentearchief Goes, *Archief van de classis Goes, 1869-1971*, inv.nr.8 d.d.20 april 1939 en *Archief van de particuliere synode Zeeland, 1869-1971*, inv.nr.34 d.d.7 juni 1939. Zie voor het bezwaarschrift van Yerseke: Rijksarchief in Utrecht, *Synodale archieven van de Gereformeerde Kerken in Nederland, 1936-1980*, inv.nr.578. De belangrijkste stukken hiervan zijn te vinden in: *Acta der generale synode van de Gereformeerde Kerken in Nederland, gehouden te Sneek van 29 augustus tot 6 oktober 1939*, Kampen z.j. [1940], art.224 en Bijlage XLVI a.

94. *Utrechtsch Nieuwsblad*, 14 mei 1937.

95. Ten aanzien van de samenwerking werd verwezen naar de besluiten van de generale synode van Utrecht (1923), art.92 en die van Middelburg (1933), artt.167,170. Zie ook: Endedijk, *De Gereformeerde Kerken*, 218-220.